

ОУ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" – ЧЕЛОПЕЧ

с. Челопеч, обл. Софийска, ул. "Любен Каравелов" 3

тел.: 0888721512; 0878154944

e-mail: Osnovno.UchilishteChelopech@chelopech.egov.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

за учебна 2026/2027 година

**Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета с
Протокол № 8/09.09.2026 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със
Заповед № 528/08.09.2026 г. на директора.**

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в София област съобразно спецификата и конкретните условия в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Челопеч.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизмът за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., Обн. ДВ. бр.50 от 15 Юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 18 Октомври 2019г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Челопеч, е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на българското образование. Отпадането на ученици от училище е социален, етнокултурен и педагогически проблем. Причините за това са комплексни и трябва да се търсят в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд и полагане на осъзнати усилия, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда.

Водещи стратегически документи:

- * Закон за предучилищното и училищното образование
- * Закон за закрила на детето

* Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

* Наредба за приобщаващо образование

Принципите на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ за превенция на отпадането от училище

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата.
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2025/2026 година в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Челопеч в дневна форма се обучават 262 ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

Учебна година	Общ брой отсъствия	Общ брой отсъствия по неуважителни причини
2025/2026	82247	0

През изминалата учебна година се наблюдава завишаване на уважителните отсъствия спрямо предходната учебна година. Завишените извинителни отсъствия се дължат на:

- повишен брой ученици
- отсъствия при грипоподобни симптоми

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - 1.1. здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - 1.2. семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
 - 1.2. за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
2. Най-много отсъствия имат ученици в начален етап, подлежащи на задължително обучение.
3. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват следните:
 - 3.1. Нежелание на ученика да учи: по-голямата част от отсъстващите ученици са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.
 - 3.2. Липса на родителски контрол: Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от начален и прогимназиален етап са от други населени места.
 - 3.3. Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище.
 - 3.4. Неэффективни санкции на ученици.

Поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или медицински работници, което обезсмисля полаганите от училището усилия за намаляване на отсъствията.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Челопеч се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия.

Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален статус.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предвидени мерки, както следва:

1. Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:
 - 1.1. Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
 - 1.2. Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия
 - 1.3. Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини

- 1.4. Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика
- 1.5. Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация
2. Възпитателни мерки за превенция на отпадането.
 - 2.1. Работа с учениците
 - 2.1.1. Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно включване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
 - 2.1.2. Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
 - 2.1.3. Включване в дейности от училищния живот и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, включване в допълнителни дейности предлагани от училището, посещение на консултации, участие в училищните клубове.
 - 2.1.4. Класни дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно планове на класните ръководители.
 - 2.1.5. Индивидуална и допълнителна работа с учениците с неизвинени отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви, индивидуални и групови срещи с ЕПЛР
 - 2.1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, участие в патриотичната програма на Община Чelopeч, съвместни инициативи с НЧ „Труд и постоянство“ (благотворителни инициативи, културни мероприятия)
 - 2.1.7. Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема.
 - 2.2. Работа с родителите – открити уроци, празненства, тренинги с родители.
 - 2.2.1. Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи, засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
 - 2.2.2. Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
 - 2.2.3. Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
 - 2.3. Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал:
 - 2.3.1. Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (Инструкция за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка , образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.).**
 - 2.3.2. Работа на ЕПЛР (Екип за подкрепа и личностно развитие) с ученици

Екипа за подкрепа и личностно развитие провежда индивидуални срещи с ученици, чиито неизвинени отсъствия надвишават 5, в рамките на тази или предходната учебна година. Училищният психолог и педагогическият съветник на училището провеждат, както групови занятия и игри, така и индивидуални практики за превенции от ранно отпадане от училище.

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2025/2026 година може да се направят следните изводи:

- Чрез прилаганите мерки не са допуснати отсъствия по неуважителни причини.
- Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция на ранното напускане на училище от учениците. В това число и идентифициране на рискови групи в училище.
2. Определяне на рисковите фактори за преждевременно напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях
3. Насърчаване включването в образованието на рисковите групи и развиване на приобщаващото образование
4. Изграждане на доверителна връзка в общността и привличане подкрепа относно превенция и намаляване дела на преждевременно напускане на училище
5. Информирание и близък работен контакт с родители
6. Съвместни дейности с институциите, имащи пряко отношение към развитието на детската личност на територията на община Челопеч

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1	2	3
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Екип за обхват	През учебната година
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в София област	Екип за обхват	През учебната година
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост през учебната година

1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на училището - алтернативни родителски срещи - съвместни дейности – по паралелки - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца	Класни ръководители	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители	Класни ръководители	Годишен план
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др. - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание - за кариерно ориентиране и консултиране - за превенция на рисковете и здравословен живот - участие в училищни клубове	Класни ръководители, учители ЦОУД, ЕПЛР,	През учебната година
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация - консултиране и допълнителна работа - целенасочена подготовка за НВО - недопускане на прояви на агресия и тормоз	Учители от училището, ЕПЛР	През учебната година
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учители ЦОУД	През учебната година
1.9. Дейности на ученическите съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане	Ръководство на ученическия съвет	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения - работа с дигитални ресурси - успешно взаимодействие между училището и семейството		
2.2. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до близките населени места		
2.3. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно	До 15-то число на месеца

	лице за работа в ИСРМ	
2.4. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
2.5. Участие в дейността на екип за обхват във връзка с осигуряване редовното посещение на учебни занятия от страна на децата и учениците, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование	Класни ръководители и определени длъжностни лица	През учебната година
2.6. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, обществен съвет	През учебната година
2.7. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
2.8. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.9. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск	ЕПЛР	През учебната година
2.10. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители, ЕПЛР	През учебната година
2.11. Уведомяване на институциите (Община, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Екип за обхват	При необходимост
2.12. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Класни ръководители, екип за обхват, ЕПЛР	При необходимост

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
 - 1.1.брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - 1.2.брой санкционирани ученици за отсъствия;

- 1.3.брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
- 1.4.брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

VI. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - 2.1.учебници на учениците
 - 2.2.безплатен транспорт за пътуващите ученици от близките населени места
3. Проекти.

ДИРЕКТОР:/п/.....
(Нонка Бантова)